

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 572/2015
22.01.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, Бранка Станића и Гордана Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиоца С.М. из П., кога заступа пуномоћник Љ.Н., адвокат из Ч., против туженог Републичког фонда ПИО – Филијала Ужице., кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Н.Г., адвокат из Б., ради накнаде штете, вредност спора 234.754,00 динара, одлучујући о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж бр.1084/14 од 28.11.2014. године, у седници одржаној 22.01.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуде Вишег суда у Ужицу Гж бр.1084/14 од 28.11.2014. године, и пресуда Основног суда у Пожеги 5 П бр.695/14 од 15.09.2014. године у ставу један, два, три и пет и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда у означеним деловима. Првостепеном пресудом је делимично усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање плаћене пензије за период децембар 2009. – децембар 2012. године исплати суме које су појединачно наведене. У ставу четири за веће тужбено тражење тужбени захтев је одбијен као неоснован. У ставу пет обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова спора исплати 75.888,00 динара.

Против првостепене пресуде у досуђујућем делу тужени је изјавио посебну ревизију (пуномоћник у ревизијском поступку адвокат Н.Г.) на основу члана 404. ЗПП.

Због различите судске праксе у овој врсти предмета нужно је њено уједначавање, па су испуњени услови из члана 404. ЗПП, да се о посебној ревизији одлучује.

Тужилац је војни осигураник по основу решења од 12.08.1992. и 28.11.2007. године. Решењем Министарства одбране од 22.07.2011. године

одбијен је његов захтев за усклађивање пензије у проценту од 11,06 % почев од 01.01.2008. године. Тужиоцу у периоду од децембра 2009. па закључно са децембром 2012. године (за који период потраживање није застарело) није исплаћена пензија по основу ванредног усклађења усклађивања од 11,06 %. Вештачењем је утврђено да припадајуће износе пензија тужени није обрачунавао према новчаној вредности бода од 9,40 динара колико је бод износио почев од 01.10.2008. године после редовног усклађивања пензија.

Тужбени захтев је правноснажно усвојен јер по ставу нижестепених судова тужиоцу као кориснику пензије за период од 01.01.2008. године није ванредно увећана пензија за 11,06 %, што би било у складу са чланом 73. и 75. Закона о изменама и допунама закона о пензијског и инвалидском осигурању иако је то учињено пензионерима који нису војни осигураници. Одговорност туженог заснива се на члану 172. ЗОО у вези члана 193. сада важећег Закона о војсци.

Правилно је становиште нижестепених судова да тужилац има право на накнаду материјалне штете због мање исплаћених пензија у спорном периоду, (спорно да ли за 11,06 % или за 6,86 % - мање 4,2 % за колико је по тврдњи тужене војним осигураницима извршено увећање пензије почетком 2008. године).

Наиме, по члану 193. сада важећег Закона о војсци који се примењује од 01.01.2008. године усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамици на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Из цитиране одредбе произилази да су војни осигураници - војни пензионери, почев од 01.01.2008. године, у потпуности изједначени у погледу права у односу на пензионере у општем режиму јер се од момента ступања на снагу закона усклађивање за обе категорије пензионера врши на исти начин који подразумева једнакост у погледу процента увећања пензија.

Није спорно да је решењем директора ПИО од 25.01.2008. године пензионерима у општем режиму извршено ванредно усклађивање пензија за 11,06 % (по члану 1. одлуке не чини се разлика између цивилних и војних пензионера, нити се војни пензионери искључују). Имајући у виду законско изједначење војних и цивилних пензионера по основу члана 198. Закона о војсци, то је надлежни орган (раније Фонд СОВО), а касније тужени био обавезан да тужиоца као војног пензионера третира на потпуно једнак начин као и пензионера у општем режиму. За усклађивањ пензије (повећање) није било нужно појединачно обраћање, већ је надлежни орган то морао учинити по службеној дужности.

Тужени је у току поступка (а и у ревизији) истицао да је почетком 2008. године (20.03.2008. године) војним осигураницима извршено увећање пензије на начин да је вредност бода са 9,02 динара увећана на 9,40 динара (4,21 %).

Због погрешне примене материјалог права, чињенично стање није потпуно утврђено, јер се из образложења нижестепених пресуда не може поуздано утврдити да ли је проценат увећања од 4,2 % вреднован или не. Због тога је било нужно ову одлучну чињеницу разјаснити јер ако је тврдња тужене тачна, онда би тужбени захтев био делимично основан (за проценат увећања од 6,86 %).

На основу члана 216. став 2. одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Предраг Трифуновић,с.р.**